

POLSKA GRUPA
GÓRNICZA

Gazeta firmowa
nr 2 (2)
czerwiec 2016

PGG szansą dla nowoczesnego przemysłu

W GRUPIE

Rusza telewizja korporacyjna PGG
Codzienne komunikaty dotyczące spółki i fakty z branży górniczej

WYDARZENIA

Pielgrzymka mężczyzn do Piekarskiego Sanktuarium
Jak co roku co Piekar przybyły tłumy pielgrzymów

LUDZIE I MIEJSCA

Świat rzeźb i witraży w domu Barbary i Jana
Zapach drewna towarzyszy Józefowi Ratajowi od dzieciństwa

czerwiec '16

5

PGG wspiera podatkami gminy górnicze

Polska Grupa Górnicza co roku płaci gminom górniczym w formie podatków aż 219 milionów złotych. Pieniądze te stanowią pokaźną część samorządowych budżetów

18

Nadzieja dla kopalni „Bolestaw Śmiały”

Złoże „Za Rowem Bełckim” być może w przyszłości przedłuży żywotność kopalni „Bolestaw Śmiały”

22

Pięć zmian w „Piaście”

Rośnie efektywność wydobycia w kopalni „Piast” w Bieruniu. To dzięki wprowadzeniu we wrześniu ubiegłego roku pięcizmianowego systemu pracy

W GRUPIE

PGG szansą dla nowoczesnego przemysłu

W Katowicach odbył się Europejski Kongres Gospodarczy

PGG wspiera podatkami gminy górnicze

Polska Grupa Górnicza co roku płaci gminom górniczym w formie podatków aż 219 milionów złotych. Pieniądze te stanowią pokaźną część samorządowych budżetów

Patrz na telebimy! Ruszamy z telewizją

Prezentacja kopalń Polskiej Grupy Górniczej – cz. 2

Kopalnia „Halemba-Wirek”

Kopalnia „Bielszowice”

Kopalnia „Pokój”

Kopalnia „Sośnica”

WYDARZENIA

Jak to robią w „Ziemowicie”?

Ograniczenie robót przygotowawczych i ich racjonalizacja poprzez właściwe projektowanie wyrobisk korytarzowych to duże wyzwanie dla górniczych inżynierów

Oni dobrze pracują – oddział GRP-1 kopalni „Sośnica”

Oddział GRP-1 jest odpowiedzialny za roboty przygotowawcze związane z rozcięciem ściany c100 w pokładzie 404/5 w kopalni „Sośnica”

Nadzieja dla kopalni „Bolestaw Śmiały”

Złoże „Za Rowem Bełckim” być może w przyszłości przedłuży żywotność kopalni „Bolestaw Śmiały”

Chtłodniej – znaczy efektywniej

20

3

W kopalniach Polskiej Grupy Górniczej, w których eksploatacja prowadzona jest na dużych głębokościach, występują trudne warunki mikroklimatu w miejscach pracy

5

Pięć zmian w „Piaście”

22

Rośnie efektywność wydobycia w kopalni „Piast” w Bieruniu. To dzięki wprowadzeniu we wrześniu ubiegłego roku pięcizmianowego systemu pracy

5

6

Pielgrzymka mężczyzn do piekarskiego sanktuarium

24

6

Ponad 100 tysięcy pielgrzymów przybyło w ostatnią niedzielę maja

8

do piekarskiego sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej

10

ŁUDZIE I MIEJSCA

12

Świat rzeźb i witraży

26

Zapach drewna towarzyszy Józefowi Ratajowi od dzieciństwa. Jego ojciec był stolarzem, konstruował maszyny, robił stylowe meble

14

Kolejne medale i sukcesy RCSW Fighter

28

Podczas Grand Prix Polski TAEKWON-DO klub RCSW reprezentowali: Łukasz Kubiak, Dominika Filec, Nikola Wita, Karolina Groborz, Wiktoria Czarnowska, Dawid Kula i Paulina Węgrzyn

15

Maratończycy znów na trasie...

30

Nasi reprezentanci – Artur Duś, Marek Maruszczuk i Jan Zdziebto wyruszyli na zdobywanie Korony Maratonów Polskich (Dębno, Kraków, Warszawa, Poznań i Wrocław)

18

Dowcipy z długiej brody Helmuta + Krzyżówka nr 82

30

Galeria

31

Nasze Święte Barbary

32

Biurow Public Relations i Komunikacji Wewnętrznej

DYREKTOR BIURA:
Tomasz Głogowski, t.glogowski@pgg.pl
REDAKTOR NACZELNY:
Jan Czypionka, j.czypionka@pgg.pl
REDAKTOR:
Aleksandra Wysocka-Siembiga, a.wysocka-siembiga@pgg.pl

ADRES REDAKCJI:
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30, p. 105
tel. 32 757 20 25
WYDAWCA:
Polska Grupa Górnicza
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30

NA OKŁADCE:
Kopalnia „Piast”. Fot. ARC
ODDANO DO DRUKU: 31.05.2016 r.

Uczestnicy panelu „Górnictwo. Polityka. Ekonomia. Bezpieczeństwo.”

PGG szansą dla nowoczesnego przemysłu

Europejski Kongres Gospodarczy, który odbył się w Katowicach, zgromadził ponad 8 tys. uczestników. W jednym miejscu przez trzy dni (18–20 maja br.) odbywały się dyskusje, panele, sesje tematyczne, spotkania, dotyczące m.in. roli państwa w gospodarce, innowacyjności w Europie, nowych rynków i kierunków oraz wyzwań dla globalnej gospodarki. Sesje tematyczne dotyczyły różnych sektorów gospodarki i życia publicznego, m.in. energii i surowców, infrastruktury, transportu cyberbezpieczeństwa, budownictwa i nieruchomości, inwestycji, polityki regionalnej, a także górnictwa i hutnictwa. W tegorocznej edycji Kongresu wzięli udział m.in. Beata Szydło, premier RP, czterech ministrów RP: Jarosław Gowin, wiceprezes Rady Ministrów, minister nauki i szkolnictwa wyższego, Mateusz Morawiecki, wicepremier RP, minister rozwoju, Krzysztof Tchórzewski, minister energetyki, Paweł Szałamacha, minister finansów RP, oraz wiceministrowie RP, ministrowie i wiceministrowie zagranicznych rządów, prezesi i wiceprezesi największych firm, przedsiębiorstw i instytucji z całego świata, a także Valdis Dombrovskis, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, premier Łotwy oraz Gunter H. Oettinger, komisarz UE ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa.

Trzeciego dnia odbył się panel zatytułowany: „Górnictwo. Polityka. Ekonomia. Bezpieczeństwo”. W dyskusji, w której uczestniczył prezes PGG Tomasz Rogala, wzięli udział m.in. prezesi spółek górniczych – JSW, KHW, Węglokoksu, a także Michał Herman, prezes zarządu PG Silesia, i Heinz Schernikau, dyrektor generalny niemieckiej spółki HMS Bergbau AG. Przyszłość polskiego górnictwa, błędy z lat poprzednich i ogólna sytuacja gospodarcza Polski oraz branży węglowej zdominowały całość dyskusji. Wszyscy uczestnicy mówili o różnych aspektach tego samego problemu. Dwa lata temu nastąpiło załamanie cen i rynku węgla. Wprawdzie ceny w indeksie węglowym ARA (Amsterdam, Rotterdam, Antwerpia) w ostatnim

Mówiąc o sytuacji PGG, prezes Tomasz Rogala podkreślał rozsądek i wiarę w skuteczność wprowadzanych teraz rozwiązań, informował, że spółka nie będzie obniżać cen węgla, koncentrując się na jakości oferowanego produktu. Podkreślił, że PGG ma stabilne 44 proc. polskiego rynku węgla i na tym chce się koncentrować.

czasie nieco wzrosły, jednak zaledwie do poziomu 46–48 dolarów. To wciąż bardzo mało i nie bardzo wiadomo, w jakim kierunku rozwinię się sytuacja. Ponadto zmiana indeksu ARA odbije się na realizacji kontraktów w latach 2017–2018, a ponieważ wiosna nie jest okresem kupowania węgla, trudno powiedzieć, jaki będzie miało to wpływ na zakupy krótkoterminowe.

O wkładzie Węglokoksu w tworzenie PGG mówił prezes Jerzy Posiadło. Wskazywał, że wsparcie jeszcze dla Kompanii Węglowej wynosiło 1,3 mld zł. Prezes Silesii natomiast podkreślił, że na węgiel trzeba patrzeć w perspektywie wielu lat i że węgiel jest i będzie tu nadal potrzebny. Heinz Schernikau natomiast wskazywał, że na Ziemi wciąż 1,2 mld ludzi nie ma dostępu do energii elektrycznej, a około 2 mld ma tylko dostęp czasowy. Jedyne sposoby na stosunkowo tanie i skuteczne zapewnienie im tego dostępu daje energia pochodząca z węgla. Wydobycie węgla w Polsce może być opłacalne i konkurencyjne. Warunkiem jest wykorzystanie nowych technologii, których konkurencyjnym dostawcą są polskie podmioty ekologiczne, oraz dostęp do dobrych złóż.

Warto podkreślić, że Europejski Kongres Gospodarczy został uznany za forum jednej z najbardziej reprezentatywnych dyskusji o przyszłości Europy, a tezy wystąpień jego najważniejszych uczestników są często cytowane i szeroko komentowane.

TEKST: Aleksandra Wysocka-Siembiga, FOT.: Jan Czipionka

Beata Szydło, premier RP:

– Śląsk to kwintesencja gospodarki. Tu był zawsze dobry klimat dla rozwoju gospodarki. Dzisiaj musimy myśleć o tym, co zrobić, by ten region, eksploatowany przez dziesiątki lat, był zabezpieczony. Silny gospodarczo Śląsk oznacza rozwój silnej polskiej gospodarki. Przyjęta przez Sejm ustawa metropolitalna wpłynie korzystnie na rozkwit tego regionu.

Podobnie jak powołanie Polskiej Grupy Górniczej, która daje szansę górnictwu węgla kamiennego w Polsce i przekształca je w nowoczesny przemysł. Utworzenie PGG to droga nie tylko w kierunku utrzymania górnictwa węgla kamiennego w Polsce i danie mu nowej szansy, ale też przekształcenie go w nowoczesny przemysł.

Krzysztof Tchórzewski, minister energii:

– Oszczędności związane z odnawialnymi źródłami energii są pozorne, ale jest zgoda Komisji Europejskiej, by w nieskończoność wspierać OZE. Rynku energii w Polsce nie ma, jest on bajeczką. Gdyby przyjąć, że w 2050 roku mamy mieć w Polsce zerowy udział węgla w miksie energetycznym, to nasz PKB byłby niższy od obecnego. Odejście od węgla jest niemożliwe i niezwykle dla kraju kosztowne – najlepszym rozwiązaniem będzie budowa wysokosprawnych

bloków opalanych węglem. W Kozienicach i Opolu sprawność nowych bloków określono na 47 procent (przy 35 i mniej tradycyjnie), natomiast naukowcy pracują nad podwojeniem sprawności elektrowni konwencjonalnych (do 60, a nawet 70 procent). Skutkuje to znaczącym zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla. Jeżeli przekroczymy 50 procent sprawności, to z punktu widzenia efektywności w zakresie redukcji emisji uzyskujemy więcej niż za pośrednictwem odnawialnych źródeł energii. OZE mają bardzo niską wydajność i muszą być zabezpieczone podażą prądu do sieci ze stabilnych siłowni.

Tomasz Rogala, prezes Polskiej Grupy Górniczej:

– Powstanie PGG to po pierwsze zapobieżenie dużej destabilizacji części sektora górnictwa węglowego, po drugie rozpoczęcie procesu optymalizacji, która ma zmierzać do tego, aby PGG była przedsiębiorstwem, które głównie jest skoncentrowane na zaspokajaniu rynku klienta wewnętrznego. Polska Grupa Górnicza posiada ponad 40-procentowy udział w rynku krajowym. Deklaracje rządu w osobie pana ministra Tchórzewskiego sprowadzają się do określenia węgla jako paliwa energetycznego i jako podstawy energii. Naszym zadaniem jest zapewnienie tego, aby dostarczać ten węgiel w konkurencyjnej cenie, żeby zaspakajać rynek klienta wewnętrznego, który jest nam najbliższy. Natomiast projekt powstania kopalń zespólnych to po prostu uproszczenie systemu zarządzania nad jednostkami wydobywczymi i doprowadzenie do tego, żeby mniejsza liczba nadzoru technicznego była potrzebna do realizowania tego samego procesu produkcyjnego.

Zmiany organizacyjne mają po prostu między innymi doprowadzić do poprawy efektywności zarządzania. Przepisy górnicze mówią przykładowo o tym, że określone prace wymagają dozoru technicznego nawet wtedy, gdy jest w nie zaangażowanych dwóch czy trzech pracowników. W kopalniach zespólnych tego dozoru technicznego będzie mniej, a trzeba zaznaczyć, że on drogo kosztuje. Należy zmierzać do tego, by koszty produkcji węgla były coraz niższe. Po utworzeniu kopalń zespólnych należy możliwie jak najszybciej przekazać do Spółki Restrukturyzacji Kopalń części majątku niezwiązane z produkcją. Zgodnie z porozumieniem zawartym ze stroną społeczną – od 1 lipca z 11 obecnych kopalń w PGG ma pozostać pięć: „Bielszowice-Halemba-Pokój” w Rudzie Śląskiej, „Piast-Ziemowit” w Bieruniu i Łędzinach oraz „Marcel-Chwałowice-Jankowice-Rydułtowy” na ziemi rybnickiej. Natomiast „Bolestaw Śmiały” w Łaziskach Górnych i „Sośnica” w Gliwicach pozostaną samodzielnymi kopalniami.

PGG wspiera podatkami gminy górnicze

Polska Grupa Górnicza co roku płaci gminom górniczym w formie podatków aż 219 milionów złotych. Pieniądze te stanowią pokaźną część samorządowych budżetów. – Zależy nam na dobrej współpracy z gminami i będziemy ją kontynuować – deklarują władze PGG

Dzięki utworzeniu Polskiej Grupy Górniczej udało się uratować 11 kopalń i zakłady wchodzące do tej pory w skład Kompanii Węglowej. Fakt ten ma niebagatelne znaczenie dla gmin górniczych, na terenie których znajdują się kopalnie PGG. Dzięki dalszemu funkcjonowaniu spółki samorządy lokalne będą nadal otrzymywać wpływy z podatków górniczych. To niebagatelne kwoty, które stanowią pokaźną część samorządowych budżetów. Co roku do gmin górniczych od Kompanii Węglowej, a teraz Polskiej Grupy Górniczej wpływa bowiem aż 219 mln zł! W tej kwocie 64,3 mln zł stanowi podatek od nieruchomości, 35,2 mln zł opłata eksploatacyjna,

15 mln zł inne opłaty związane z funkcjonowaniem kopalń, zaś ponad 104 mln zł wynosi opłata z tytułu podatku od osób fizycznych. Ta ostatnia opłata jest bezpośrednio związana z faktem, iż Polska Grupa Górnicza zatrudnia ponad 32 tys. pracowników i jest jednym z największych pracodawców w regionie. Sama tylko Ruda Śląska, gdzie w kopalniach PGG pracuje obecnie 4,5 tys. mieszkańców miasta, z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych otrzymała w 2015 r. od Kompanii Węglowej 12,6 mln zł. Do budżetu gminy w 2015 r. trafiło również 10,08 mln zł z tytułu podatku od nieruchomości, prawie 5,72 mln zł opłaty eksploatacyjnej oraz prawie 3,64 mln zł innych podatków i opłat.

– Proces tworzenia Polskiej Grupy Górniczej w żaden sposób nie miał na celu pozbycia gmin górniczych wpływów z tytułu podatków. Wręcz przeciwnie. Ma umożliwić stabilny rozwój kopalń i ochronę wielu tysięcy miejsc pracy w górnictwie, a także zapewnić dalsze wpływy z tytułu podatków górniczych do samorządów – przekonuje zarząd PGG.

Władze PGG przypominają także, że zarówno Kompania Węglowa, jak i Polska Grupa Górnicza nie miały wpływu na obowiązujące przepisy podatkowe i sposób dystrybucji środków budżetowych, związanych z transakcją sprzedaży kopalni Kompanii Węglowej na rzecz Polskiej Grupy Górniczej.

Patrz na telebimy! Ruszamy z telewizją

Miło nam poinformować o uruchomieniu Telewizji Korporacyjnej Polskiej Grupy Górniczej. Codziennie na telebimach zlokalizowanych w naszych kopalniach znajdą Państwo bieżące komunikaty dotyczące spółki, fakty z branży górniczej, najważniejsze wiadomości z kraju i regionu oraz informacje sportowe. Przekazy będą aktualizowane codziennie. Nie zabraknie propozycji spędzania czasu wolnego i weekendu w mieście oraz bieżących informacji o wydarzeniach rekreacyjnych i kulturalnych. W naszym serwisie będziemy prezentować także

prognozę pogody, humor górniczy oraz codzienne kalendarium, które przypomni Państwu o imieninach, świętach i rocznicach. Naszym celem jest stworzenie kanału, który umożliwi naszym Pracownikom bycie na bieżąco nie tylko z informacjami dotyczącymi spółki, branży węglowej i tego, co dotyczy poszczególnych kopalń, ale będzie również źródłem pożytecznej wiedzy o tym, co dzieje się w kraju, mieście czy dzielnicy. W przyszłości w naszym serwisie pojawią się także informacje dotyczące bezpieczeństwa pracy, które są priorytetem w naszej firmie.

Kopalnia „Halemba-Wirek”

MICHAŁ PIECHA, dyrektor kopalni „Halemba-Wirek”:

–Najważniejszym atutem kopalni są jej pracownicy. Ponad 57 procent załogi stanowią osoby powyżej 40. roku życia, posiadające duże doświadczenie zawodowe z wysokim poziomem wiedzy fachowej, które przekazywane jest młodszymi kolegom. Praca w kopalni wymaga również zdyscyplinowania, odpowiedzialności za wykonywaną pracę, którą wykonuje się zespołowo. Dojrzałość załogi wraz ze zdyscyplinowaniem i odpowiedzialnością pozwalają na podjęcie i wykonanie wyznaczonych celów produkcyjnych.

LICZBA ZATRUDNIONYCH

Zatrudnienie według stanu na dzień 31 marca 2016 r. wynosiło 2656 osób, w tym 2041 pracowników dotowych (1740 pracowników fizycznych oraz 301 inżynierjno-technicznych) i 615 powierzchniowych (425 pracowników fizycznych, 57 inżynierjno-technicznych oraz 133 osób w administracji).

CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻA

Kopalnia nosząca obecnie nazwę „Halemba-Wirek” od 1957 r. prowadzi eksploatację węgla kamiennego. Eksploatacja prowadzona jest w obszarach górniczych „Halemba” I i „Halemba II”, na łącznym obszarze wynoszącym 24,12 km², położonym na południowym skłonie siodła głównego, w jego peryferyjnej partii. Bezpośrednio sąsiaduje z KWK „Bielszowice”, KWK „Pokój” oraz KWK „Wujek” ruch „Śląsk”.

Stan zasobów według aktualnego operatu ewidencyjnego na 31 grudnia 2015 r.:

- bilansowe: 529,3 mln t
- przemysłowe: 297,6 mln t
- operatywne: 183,4 mln t

Najważniejsze parametry złoża to:

- typy węgla: 32.1–35.1
- średnia zawartość popiołu: 11,4 proc.
- średnia zawartość siarki całkowitej: 0,52 proc.
- wartość opałowa: średnio 29 748 kJ/kg

WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Zdolność produkcyjna frontu wydobywczego w 2016 r. wynosi 9000 t/d, co daje 2,268 mln t węgla. Następnym krokiem będzie jej zwiększenie od 2017 r. do poziomu 9500 t/d, czyli 2,365 mln t.

Kontynuujemy prezentację kopalń wchodzących w skład Polskiej Grupy Górniczej.

W tym numerze – kopalnie rudzkie, kolejne w następnych wydaniach naszego miesięcznika.

OFERTA HANDLOWA

Bogate zasoby węgla bardzo dobrej jakości powodują, że produkowany w kopalni surowiec może w pełni zaspokoić potrzeby odbiorców, zarówno instytucjonalnych na rynkach krajowym i zagranicznym, jak również indywidualnych.

NAJWAŻNIEJSZE INICJATYWY W SFERZE RACJONALIZACJI KOSZTÓW

Kopalnia „Halemba-Wirek” aktywnie uczestniczy w programie poprawy efektywności działalności operacyjnej kopalń i zakładów oraz centralnego zarządzania organizacją, generując w III etapach programu oszczędności na kwotę 168,77 mln zł, z tego 87,31 mln zł w kluczowym dla powstającej Polskiej Grupy Górniczej roku 2017. Największy udział w uzyskiwanych oszczędnościach mają inicjatywy zdefiniowane w obszarze „Poprawa efektywności pracowników dotowych”, które generują oszczędności na poziomie 144,27 mln zł, z czego 73,81 mln zł przypada na rok 2017. Większość inicjatyw prooszczędnościowych wybiega poza horyzont czasowy programu i trwale przynosić będzie wielomilionowe oszczędności i wpływy również po zakończeniu programu.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

Najważniejszymi inwestycjami prowadzonymi przez oddział KWK „Halemba-Wirek” w ostatnich latach oraz w roku 2016 są:

- budowa pompowni głównego odwadniania na poziomie 1030 m – I i II etap – zakończona w lutym 2016 r., umożliwiająca odprowadzanie wód dotowych również z rejonu zlikwidowanego ruchu „Wirek”;
- udostępnienie pokładu 405 w partii L, charakteryzującego się dużą miąższością oraz wysokimi parametrami jakościowymi. Uruchomienie wysokowydajnych ścian w tym pokładzie pozwoli na utrzymanie planowanych zdolności produkcyjnych przy zmniejszonych nakładach oraz poprawie jakości produkowanego węgla.

Kopalnia, biorąc pod uwagę potrzeby związane z eksploatacją na coraz większej głębokości, planuje w br. rozpocząć również budowę klimatyzacji grupowej na poziomie 1030 m. Przeznaczona ona będzie do obsługi wspomnianego wcześniej rejonu pokładu 405 w partii L z wysokowydajnymi ścianami.

Oczywiście nie zapominamy o dalszej przyszłości i zabezpieczeniu odpowiedniego poziomu zdolności wydobywczych. W związku z tym aktualnie czynione są starania o pozyskanie koncesji na eksploatację złoża „Śmiłowice” oraz nowej koncesji na złożo „Halemba II” w związku z zaniechaniem działalności elektrowni „Halemba” i likwidacji filara ochronnego. Przenoszenie produkcji do części południowej, jak również skrócenie dróg wentylacyjnych docelowo wiąże się z koniecznością zmiany funkcji szybu „Grunwald III” na wentylacyjną oraz wybudowaniem wiążącej się z tym infrastruktury powierzchniowej i dotowej.

CZYM ŻYJE KOPALNIA PO SZYCHCIE

Załoga kopalni oprócz pracy zawodowej posiada szereg zainteresowań, m.in. sportem, wędkarstwem czy turystyką. Największą pasją, jak wiadomo, jest piłka nożna oraz śląska gra karciana – popularny skat. Corocznie organizowany jest barbórkowy turniej skata. Ponadto mocno popularyzowane są tzw. rajdy górskie w różne zakątki polskich gór.

Z informacji prasowych dowiadujemy się również o osiągnięciach osób zatrudnionych w kopalni. Przykładem może być np. alpinista Artur Braszkiewicz, zdobywca szczytów położonych w Europie, Azji, Ameryce Południowej, Ameryce Północnej oraz Australii. Jak sam przyznaje, nie zamierza zakończyć swojej przygody ze wspinaczką na Koronie Ziemi, przed sobą ma do zdobycia jeszcze inne szczyty.

Wśród ratowników górniczych są pasjonaci sztuk walki, tj. Rafał Łuszczek, posiadający I DAN w seido karate, mistrz Polski od 1997 r. do 2005 r., zdobywca Pucharu Europy w 2000 r., mistrz Europy w 2001 r. Również Tomasz Paszek, posiadacz czarnego pasa BJJ, wielokrotny medalista mistrzostw Polski oraz Ligi BJJ. Możemy także pochwalić się osiągnięciami Mateusza Powoła w klasycznym wyciskaniu leżąc federacji WPA czy trójboju siłowym klasycznym w mistrzostwach Śląska.

Kopalnia „Bielszowice”

GRZEGORZ ŻUKOWSKI, dyrektor kopalni „Bielszowice”:

– Najważniejsze atuty kopalni „Bielszowice” to baza zasobowa, potencjał techniczny – bardzo duże zdolności poszczególnych ogniw produkcyjnych, co w powiązaniu z centralnym położeniem względem kopalń sąsiednich umożliwia aktualnie integrację z kopalnią „Pokój”, a w przyszłości z kopalnią „Halemba-Wirek”. Wielkim atutem są pracownicy – kopalnia zatrudnia pracowników posiadających duże doświadczenie zawodowe, o wysokim poziomie wiedzy fachowej w swoich dziedzinach, którym zapewnia systematyczne podnoszenie kwalifikacji i rozwój zawodowy. Doświadczenie i profesjonalizm pracowników kopalni umożliwiają dążenie w bezpieczny sposób do wzrostu wydajności pracy, który w obecnym momencie jest jednym z najważniejszych celów stawianych przed kopalnią.

LICZBA ZATRUDNIONYCH

Kopalnia sukcesywnie od lat prowadzi optymalizację zatrudnienia. Łączna liczba zatrudnionych pracowników w kopalni na dzień 31 marca 2016 r. wynosiła 2913 osób, z czego na dole kopalni zatrudnionych jest 2366 pracowników, na powierzchni 547 osób, w tym 260 w ZPMW.

CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻA

Złoże węgla kamiennego „Zabrze-Bielszowice” usytuowane jest w centralnej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, na wschodnim skłonie antykliny Zabrze, będącej częścią struktury siodła głównego, oraz w zachodniej części niecki głównej. Złoże kopalni „Bielszowice” jest udokumentowane generalnie w granicach pokrywających się obszarów górniczych: OG „Zabrze I” oraz O.G. „Bielszowice III”. Sumaryczna powierzchnia ww. obszarów górniczych wynosi 34,103 km², natomiast czynny obszar – 22,12 km². Jednakże w niektórych pokładach powierzchnia dokumentowania złoża wykracza poza granice obszarów górniczych, co wynika z przejścia zasobów zalegających w obszarach górniczych sąsiednich kopalń w celu lepszego wykorzystania zasobów węgla.

WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Zdolność produkcyjna frontu wydobywczego w 2016 r. wynosi 9500 t/d, co daje ponad 2,3 mln t/rok.

OFERTA HANDLOWA

W swojej ofercie produkcyjno-handlowej kopalnia posiada trzy zasadnicze grupy sortymentowe:

- sortymenty grube, do których zaliczamy kostkę i orzech, posiadające bardzo wysoką wartość opałową – min. 30 000 kJ/kg,
- sortymenty średnie, do których zaliczamy groszek, charakteryzujący się również bardzo wysoką wartością opałową – min. 30 000 kJ/kg,
- sortymenty miałowe – energetyczne i koksowe o zróżnicowanej granulacji, produkowane jako miał I oraz miał II. Miał energetyczne oferowane są w szerokim zakresie jakościowym zarówno pod względem wartości opałowej, jak również pod względem zawartości popiołu o wartości opałowej od 21 000 do 31 000 kJ/kg.

NAJWAŻNIEJSZE INICJATYWY W SFERZE RACJONALIZACJI KOSZTÓW

Kopalnia w sferze racjonalizacji kosztów:

- wdrożyła – wiercenie otworów do odmetanowania własnymi oddziałami zamiast zlecenia podmiotom zewnętrznym, co pozwoliło na oszczędności ok. 3 mln zł w skali roku,
- rozpoczęła – modernizację pompowni głównego odwadniania na poz. 840 m, umożliwiającą zlikwidowanie pompowni głównego odwadniania na poz. 642 m,
- prowadzi – analizę możliwości zlikwidowania peryferyjnych szybów PG I i PG II i przynależnej do nich pompowni głównego odwadniania na poz. 520 m po uprzednim przeniesieniu ich podstawowych funkcji w rejon szybów głównych, w tym dotyczących głównie jazdy ludzi i podsadzki hydraulicznej,
- planuje zastosować – innowacyjne rozwiązania pozwalające zmniejszyć koszty funkcjonowania kopalni i uzyskać większą wydajność pracy.

Najważniejsze z nich to:

- stanowisko do monitoringu dotowych rozdzielni 6 kV,
- w ścianach wydobywczych stosowanie specjalnych sekcji obudów zmechanizowanych,
- w drażonych wyrobiskach zastosowanie kotwienia w celu utrzymania ich funkcjonalności dla kolejnych ścian,
- poprawę funkcjonalności zbiorników odmiarowych w komorach skipowych,
- poprawę efektywności obsługi pompowni głównego odwadniania,
- ograniczenie wilgotności węgla surowego poprzez ograniczenie ilości wody naturalnej i technologicznej dodawanej do urobku w procesie urabiania i transportu do ZPMW, co ma na celu ułatwienie wzbogacania oraz poprawę kaloryczności produkowanego węgla.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

W ramach prowadzonych inwestycji można wyróżnić kilka głównych przedsięwzięć w różnych obszarach działalności, mających na celu osiągnięcie najkorzystniejszych efektów technicznych i ekonomicznych, tj.:

- inwestycje związane z pozyskaniem nowych zasobów złóż węgla kamiennego, do których należą m.in. aktualnie realizowane udostępnienie pokładu 504 w północno-zachodniej części partii „Centralnej” oraz planowane pogłębienie szybu VI do poziomu 1200 m (docelowo do poziomu 1300 m) wraz z budową nowego poziomu wydobywczego oraz zagospodarowaniem powierzchni szybu VI, w tym budową centralnej klimatyzacji,
- inwestycje związane z zmianami organizacyjnymi i technicznymi funkcjonowania potączonych kopalń „Bielszowice”, „Pokój” i „Halemba-Wirek”,
- inwestycje związane ze zwiększeniem produkcji węgla koksowego, obejmujące zadania na dole kopalni i w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla,
- inwestycje związane z budową stacji odmetanowania wraz z zabudową silników gazowych do gospodarczego wykorzystania metanu,
- inwestycje odtworzeniowe, które obejmują głównie zakup wyposażenia kompleksów ścianowych i przodkowych, modernizację układów transportowych (np. zakup ciągników spalinowych do podwieszanych kolejek szynowych).

CZYM ŻYJE KOPALNIA PO SZYCHCIE

Załoga kopalni „Bielszowice” na bieżąco żyje wokół spraw toczących się zarówno w środowisku lokalnym, jak i regionalnym. Oprócz pracowników z powszechnymi zainteresowaniami sportowymi i kulturalnymi można wyróżnić wielu, którzy posiadają różnego rodzaju pasje i nietuzinkowe zainteresowania. Dla przykładu możemy wskazać:

- pracownika, który rysuje i maluje różnego rodzaju obrazy lub grafiki, ukazujące się na ogólnopolskich wystawach,
- pracowników, którzy wykonują różnego rodzaju rzeźby bądź inne formy artystyczne zarówno z węgla, jak i drewna oraz papieru,
- pracowników, którzy czynnie występują w drużynach sportowych czy to piłki nożnej, czy ręcznej bądź siatkówki,
- pracownika, który bierze czynny udział w maratonach zarówno w kraju, jak i za granicą.

Trudno nie wspomnieć o wędkarzach i gotębiarzach. Jeżeli chodzi o tych pierwszych, to oprócz normalnych wypadów na ryby organizują także różne zawody wędkarskie, a wśród górników fascynujących się gotębiami nadal największe emocje budzą tzw. loty.

Kopalnia „Pokój”

GRZEGORZ KOTLORZ, p.o. dyrektora kopalni „Pokój”:

– Kopalnia „Pokój” zlokalizowana jest na terenie gminy Ruda Śląska. Jest to kopalnia o ponaddwustuletniej historii, co uwidacznia się w postaci ugruntowanych tradycji górniczych. W porównaniu z innymi zakładami Polskiej Grupy Górniczej jest kopalnią małą. Po ostatnio przeprowadzonych zmianach, polegających na wyłączeniu nieczynnego obszaru górniczego „Ruda Śląska”, wielkość zakładu – obszaru górniczego „Wirek I” wynosi 11,17 kilometrów kwadratowych. W obszarze tym zalegają pokłady wiekowo przynależne do warstw rudzkich i siodłowych, a więc węgle o dobrych parametrach jakościowych. Sposób udostępnienia pokładów umożliwia niewielkim nakładem, to jest przy niewielkim zakresie robót górniczych, rozpoczęcie wykonywania robót przygotowawczych dla rozcięcia kolejnych ścian. Reasumując, kopalnia „Pokój” jest zakładem wytwarzającym produkt wysokiej jakości.

LICZBA ZATRUDNIONYCH

Obecnie w zakładzie zatrudnionych jest 1570 osób, z czego pracowników dotowych jest 1195. W większości są to pracownicy doświadczeni, o długoletnim stażu pracy, jednak wśród zatrudnionych jest również wielu pracowników młodych.

CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻA

Kopalnia posiada stosunkowo dobrze rozpoznane złożo umożliwiające eksploatację pokładów warstw rudzkich i siodłowych, a więc pokładów o dobrych parametrach jakościowych, dodatkowo posiadających optymalne pod względem eksploatacji miąższości.

Pod względem miąższości największą grupę zarówno w koncesji, jak i całym złożu stanowią zasoby w przedziale od 2,01 m do 3,50 m. W przedziale od 1,51 m do 2,00 m znajduje się w koncesji 30,9 proc. zasobów operatywnych, a w całym złożu 18,5 proc. Trzecią co do wielkości grupą są zasoby w przedziale od 1,21 m do 1,50 m, w którym znajduje się 6,9 proc. zasobów operatywnych w koncesji i 4,7 proc. zasobów operatywnych w całym złożu. Najmniej zasobów występuje w przedziale poniżej 1,20 m i powyżej 3,51 m.

Przeważająca ilość zasobów znajduje się na najgłębszym poziomie eksploatacyjnym – 790 m – 73,5 proc. Około 26,5 proc. zasobów operatywnych znajduje się na poziomie 600 m. Zasoby na poziomie 320 m zostały skreślone z ewidencji ze względu na płytkie zaleganie. Średnia wartość opałowa pokładów operatywnych w całym złożu wynosi około 29 800 kJ/kg. Kopalinę główną stanowią węgle humusowe; gazowo-łtomienne, gazowe i gazowo-koksowe, wykształcone w obrębie granic dokumentowania w postaci regularnych pokładów lub wyklinowujących się soczewek, przedzielonych mułowcami, łłowcami i piaskowcami. Obserwuje się zmienność typów w profilu pionowym i rozprzestrzenieniu poziomym, generalnie jednak uwęglenie wzrasta wraz z głębokością. Około 75,5 proc. zasobów przemysłowych stanowią węgle gazowo-koksowe typu 34.1 i 34.2.

WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Wielkość uzyskiwanego wydobycia kształtuje się na poziomie 5 300–5 500 t/d.

OFERTA HANDLOWA

SORTYMENT	KLASA ZBYTU
Kostka	min. 28
Orzech	min. 28
Groszek	min. 28
Miał II	22
Miał II	21
Miał II	23
Miał II	21 D
Miał II	20
Miał II	19 D
Miał II	19
Miał II	24

NAJWAŻNIEJSZE INICJATYWY W SFERZE RACJONALIZACJI KOSZTÓW

Kopalnia prowadzi działania zmierzające do racjonalizacji kosztów, dążąc do ich minimalizacji przy zachowaniu wielkości wydobycia. Działania te mają szeroki zakres, począwszy od zmniejszenia wielkości obszaru górniczego, przez zwiększanie efektywności pracy, do uzyskiwania produktu o coraz lepszych parametrach jakościowych.

W ramach działań racjonalizacji kosztów kopalnia wdraża przyjęte przez zarząd KW SA inicjatywy, zmierzające do osiągnięcia określonych oszczędności. Wymienić należy tu szereg działań, w tym m.in. działań organizacyjno-technicznych zmierzających do:

- wzrostu postępu drążenia wyrobisk kombajnami chodnikowymi,
- wzrostu produkcji węgla koksowych w typie 34,
- stosowania obudów chodnikowych o podwyższonych parametrach, umożliwiających zwiększanie podziatki obudowy,
- stosowania wyprzedzającego kotwienia i wzmacniania górotworu przed frontem ściany, co w połączeniu ze stosowaniem nowoczesnych urządzeń przekładkowych wpływa na poprawę bezpieczeństwa oraz skrócenie czasu wykonywania przekładek przenośników podścianowych,
- powszechnego stosowania transportu kolejkami ze spalinowymi ciągnikami własnymi, umożliwiającymi prowadzenie jazdy ludzi do miejsc pracy, a dodatkowo umożliwiającymi ograniczenie liczby pracowników zatrudnionych do obsługi układów transportowych oraz eliminowanie kolejek linowych.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

Istotnym działaniem zmierzającym do racjonalizacji kosztów, a jednocześnie najważniejszą inwestycją kopalni jest prowadzenie przedsięwzięcia, zmierzającego do uzyskania połączenia technicznego z kopalnią „Bielszowice”. Po zakończeniu robót związanych z połączeniem technicznym możliwe będzie przekierunkowanie urobku na magistralę taśmową kopalni „Bielszowice”. W efekcie prowadzonych działań możliwa będzie likwidacja Zakładu Przeróbki Węgla wraz z istniejącą infrastrukturą. W następstwie powyższego kopalnia uzyska spadek kosztów wynikających z konieczności utrzymywania ZPMW, obsługi zwatów węgla, bocznicy kolejowej oraz ciągnięcia urobku szybem.

CZYM ŻYJE KOPALNIA PO SZYCHCIE

W kopalni „Pokój” prężnie działa koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, które organizuje wycieczki dla załogi.

Na przełomie maja i czerwca największe emocje budzi spartakiada, której głównym punktem jest turniej piłki nożnej o puchar dyrektora kopalni.

Kopalnia „Sośnica”

DARIUSZ RĘBIELAK, dyrektor kopalni „Sośnica”:

– Do najważniejszych atutów kopalni można zaliczyć: dużą ilość zasobów operatywnych węgla o dobrych parametrach jakościowych, wynoszącą około 59 milionów ton, zmodernizowany zakład przerobczy o możliwościach produkcyjnych zapewniających produkt handlowy najwyższej jakości, dostosowany do wymagań odbiorców, a także nowoczesną powierzchniową stację odmetanowania z możliwością produkcji ciepła i energii z silników kogeneracyjnych.

LICZBA ZATRUDNIONYCH

Aktualnie liczba zatrudnionych ogółem wynosi 2 080 osób, w tym na dole 1 558 osób.

CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻA

Złoże węgla kamiennego „Sośnica”, usytuowane jest w części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego pomiędzy elewacją zaborską i gliwicką. Od północy złoże graniczy ze strefą fałdów i towarzyszących im uskoków o generalnym kierunku przebiegu N-S. Pod względem strukturalnym złoże „Sośnica” można podzielić na dwie części: północną i południową.

W północnej części złoża „Sośnica” dominującą rolę odgrywa tektonika uskokowa. Głównymi zaburzeniami tektonicznymi są uskoki równoleżnikowe: „Kłodnicki” o zrzucie do 150 m i „Saara” o zrzucie do 130 m oraz uskoki południkowe: uskok „Zachodni” I, „Zachodni II” i „Zachodni III” o zrzutach od 10 m do 150 m.

W południowej części złoża „Sośnica” dominującą rolę odgrywa tektonika fałdowa. Głównymi zaburzeniami fałdowymi są fałd I, zwany „Sośnicko-Makoszowskim”, fałd II i III oraz fałd IV, zwany „Sośnicko-Knurowskim”.

Na obszarze złoża węgla kamiennego „Sośnica” występują warstwy orzeskie o miąższości do 140 m, warstwy rudzkie o miąższości 800–920 m, warstwy siodłowe o miąższości 160–210 m i warstwy porębskie o miąższości do 540 m. Miąższość eksploatowanych pokładów wynosi od 1,3 m do 10 m. Natomiast nachylenie pokładów waha się od 5° do 35°.

Parametry jakościowe eksploatowanych pokładów przedstawiają się następująco:

- zawartość siarki od 0,60 do 1,50 proc.
- zawartość popiołu od 5 do 16 proc.
- wartość opałowa od 27 230 do 31 200 kJ/kg
- typ węgla: 32.2, 33, 34.1, 34.2.

WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Planowana roczna wielkość wydobycia wynosi około 1,8 mln t węgla handlowego.

OFERTA HANDLOWA

Kopalnia „Sośnica” oferuje do sprzedaży węgiel wysokokaloryczny w następujących sortymentach:

- kostka i orzech – dla odbiorców indywidualnych
- groszek – dla odbiorców indywidualnych i przemysłu
- miat II w klasach 19–26 – głównie dla energetyki i na eksport

NAJWAŻNIEJSZE INICJATYWY W SFERZE RACJONALIZACJI KOSZTÓW

Kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania kopalni ma przedsięwzięcie związane z uzyskaniem docelowego modelu (jednopolowego). Będzie ono polegać na likwidacji jednego z dwóch obecnie istniejących pól kopalni – pola „Bojków”. Likwidacji ulegnie zbędna infrastruktura powierzchniowa i dotowa, a załoga zostanie przeniesiona na pole „Zachód”. Proces ten toczy się już od pewnego czasu – w ub.r. część zbędnych obiektów powierzchniowych i gruntów została przekazana do Zakładu Zagospodarowania Mienia.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

Najważniejsze planowane inwestycje są związane z udostępnieniem złoże:

- wykonanie robót udostępniających złoże w partii „N”. W celu udostępnienia zasobów węgla zalegających w partii „N” złoże kopalni „Sośnica” należy wydrążyć 2 985 m wyrobisk, w tym 1 825 m wyrobisk kamiennych oraz 1 160 m wyrobisk kamiennie-węglowych. Wykonanie powyższych wyrobisk umożliwi eksploatację 15 ścian w czterech pokładach, o zasobach wynoszących około 11 mln t węgla, charakteryzującego się dobrymi parametrami jakościowymi.
- udostępnienie złoże do głębokości 1100 m poprzez wykonanie przecznicy C10 i pogłębienie szybu VII. W celu udostępnienia zasobów węgla zalegających do głębokości 1100 m w złożu kopalni „Sośnica” planuje się wykonać przecznicę C10 o długości wynoszącej około 6 230 m. Roboty związane z drążeniem przecznicy C10 planuje się rozpocząć po uzyskaniu nowej koncesji na wydobywanie węgla kamiennego i metanu. Wykonanie przecznicy C10 umożliwi eksploatację 64 ścian w 20 pokładach w całym obszarze górniczym, o zasobach wynoszących około 43 mln t. Szyb VII, po pogłębieniu o około 150 m i nawiązaniu z przecznicą C10, będzie głównym szystemem zjazdowo-materiałowym, obsługującym poziomy: 750 m, 950 m i 1100 m.

CZYM ŻYJE KOPALNIA PO SZYCHCIE

Wędkarstwo to bardzo popularny sposób spędzania wolnego czasu i częste hobby wśród górników. Po ciężkim dniu pracy wskazany jest relaks – najlepiej na łonie natury.

Pracownicy kopalni „Sośnica” to w dużej mierze mieszkańcy dzielnicy Sośnica, mający nieopodal osiedla do dyspozycji dwa stawy. Nie są to duże łowiska, ale mają swoich stałych bywalców, którzy doskonale wiedzą, jaką przynętą nie pogardzą tutejsze karpie, leszcze, liny, płocie, a nawet szczupaki. Wieloletnią tradycją tego miejsca były organizowane dwa razy w roku na stawie Łabędź wiosenne i jesienne Zawody w Wędkarstwie Spłatnikowym o Puchar Dyrektora Kopalni. Organizacją tych imprez zajmowało się Koło Polskiego Związku Wędkarskiego nr 14.

Tradycja ta niestety nie jest już kontynuowana, niemniej jednak wędkarze-górnicy nadal chętnie odwiedzają to osiedlowe łowisko i zarzucają wędki z nadzieją, że złowią tu rybę swojego życia. Inną piękną tradycją stawu Łabędź są organizowane dla dzieci splotnikowe zawody wędkarskie z okazji Dnia Dziecka. Dzięki wsparciu członków koła i sponsorów żadne dziecko nie opuści zawodów bez słodkiego upominku, a najlepsi wędkarze otrzymują pamiątkowe puchary i nagrody rzeczowe. Nad stawem Łabędź można spotkać wędkarzy w różnym wieku. Wędkowanie to oderwanie od rzeczywistości, od problemów dnia codziennego.

Jak to robią w „Ziemowicie”?

Roboty przygotowawcze pochłaniają w naszych kopalniach olbrzymie koszty. Ich ograniczenie i racjonalizacja poprzez właściwe projektowanie wyrobisk korytarzowych to duże wyzwanie dla górniczych inżynierów

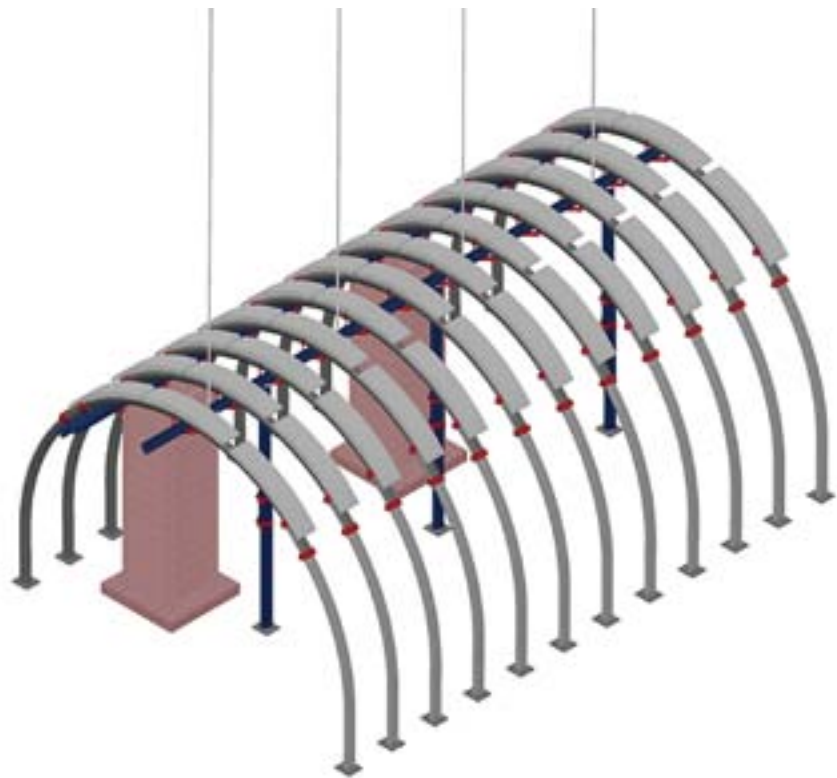
Jednym ze sposobów na obniżenie nakładów jest opracowanie optymalnej metody utrzymania wyrobiska przyścianowego w jednostronnym otoczeniu zrobów dla kolejnej ściany.

W systemie ścianowym eksploatacji dwie nitki chodników przyścianowych (chodnik nadścianowy i podścianowy) można drążyć dla każdej ze ścian lub wykorzystać chodnik podścianowy dla kolejnej ściany, który staje się wówczas chodnikiem nadścianowym – wentylacyjnym. O tym, czy można wykorzystać jeden chodnik dla dwóch ścian, decydują warunki geomechaniczne pokładu i skał go otaczających oraz technologia utrzymania wyrobiska. Czas i koszty wykonywanych wzmocnień jednoznacznie wskazują na zasadność utrzymywania wyrobisk.

Projektowanie chodników przyścianowych powinna poprzedzać szczegółowa analiza ekonomiczna. Przy wyliczaniu kosztów utrzymania chodnika dla następnej ściany w jednostronnym otoczeniu zrobów należy uwzględnić m.in. koszt materiałów takich jak prostki stalowe, strzemiona, kotwy, ładunki klejowe, stojaki stalowe, stojaki drewniane, materiał na kaszty, koszt wykonania wzmocnień

oraz spągowania utrzymywanych wyrobisk. Alternatywą dla utrzymania chodników w jednostronnym otoczeniu zrobów dla następnej ściany jest wykonanie nowego chodnika. W kopalni „Ziemowit”

rocznie wykorzystuje się ponad 4000 m chodników przyścianowych utrzymywanych dla kolejnej ściany, co generuje ogromne oszczędności, sięgające kilkudziesięciu procent całości nakładów.

Kaszty (słupy) wypełnione spoiwem pod odrzwiami obudowy. RYS.: ARC

Mirostaw Moszko, nadsztygar górniczy, inżynier ds. budowy, kierowania stropem i klejenia w kopalni „Ziemowit”:

Z punktu widzenia utrzymywania chodnika za frontem eksploatacyjnym najistotniejszym jest odpowiednie zabezpieczenie chodnika, zanim wyrobisko znajdzie się w strefie eksploatacyjnej (strefie ciśnień eksploatacyjnych). Dlatego zastosowanie na etapie drążenia wyrobiska kotwienia wysokiego wraz z prostkami stalowymi, a w czasie eksploatacji ścianą kasztów drewnianych wypełnianych spoiwem mineralno-cementowym, stojaków SV oraz profilaktycznego klejenia górotworu jest jak najbardziej zasadne.

Prace nad wzmocnieniem chodników przyścianowych są niezwykle istotne z punktu widzenia efektywności robót. Z tego względu kopalnia „Ziemowit” prowadzi ciągłe poszukiwania nowych rozwiązań technologicznych, pozwalających lepiej chronić wyrobiska przyścianowe utrzymywane w jednostronnym otoczeniu zrobów.

Oni dobrze pracują

Oddział GRP-1 jest odpowiedzialny za roboty przygotowawcze związane z rozcięciem ściany gc100 w pokładzie 404/5 w kopalni „Sośnica”

OPR.: JC, ZDJĘCIA: Jan Czypionka

Obecnie drążone przy pomocy kombajnów chodnikowych AM-50 wyrobiska w pokładzie 404/5 oraz 405/2 należą do grupy wyrobisk przeznaczonych dla rozcięcia ściany gc100, której uruchomienie zaplanowano na wrzesień br. Roboty przygotowawcze w tym rejonie są dalece zaawansowane, a co najważniejsze przebiegają bezawaryjnie, bezpiecznie i bez opóźnień – zgodnie z harmonogramem.

Prace te wykonuje oddział GRP-1 pod kierownictwem sztygara oddziałowego mgr. inż. Łukasza Wojtasika i nadzorem sztygarów zmianowych: Dawida Józwiaka, mgr. inż. Łukasza Sawickiego, Mateusza Drozdowskiego, mgr. inż. Sebastiana Wybierka, mgr. inż. Przemysława Bujanowskiego, Arkadiusza Drażkiewicza, inż. Zbigniewa Grządkowskiego oraz nadgórników: mgr. inż. Wojciecha Skwarka, mgr. inż. Adama Radzika i inż. Grzegorza Lignowskiego, których opiekunami zawodowymi są nadztygar górniczy inż. Grzegorz Szabat i p.o. kierownika robót górniczych ds. robót przygotowawczych, przewozu dołowego i transportu mgr. inż. Sławomir Olbrycht, a nad całością nadzór sprawuje kierownik Działu Górniczego mgr. inż. Sebastian Stopa.

Piotr Getka

Pomimo występujących zagrożeń naturalnych i węglowo-kamiennego przekroju wyrobisk, średni postęp drążenia osiągany w przodkach, które obłożone są przez pracowników oddziału GRP-1, na czterech zmianach z postępem i jednej konserwacyjnej wynosi około 14 m na dobę. Tak dobry wynik jest możliwy dzięki wzorowo utrzymanemu rejonowi robót oraz przodkom prowadzonym starannie i zgodnie ze sztuką górniczą.

Godne pochwały, a także wszelkiego uznania jest zaangażowanie załogi oraz osób dozoru oddziałów zatrudnionych przy realizacji prac. Załogę stanowią w znacznej większości młodzi wiekiem i stażem, ambitni adepti sztuki górniczej, którzy u boku niewielu już starszych kolegów, pracowników z wieloletnim doświadczeniem i wysokimi kwalifikacjami zawodowymi, nabywają doświadczenia i poznają trudy górniczej pracy. To zestawienie pokoleń – doświadczenia i młodzieńczego wigoru daje bardzo dobre rezultaty.

Niezwykle ważną rolę w pracy odgrywiają rzetelni i zaangażowani przodowi brygad przodkowych. Takimi filarami oddziału GRP-1 są: Andrzej Achteлик, Jarosław Ligorowski, Tomasz Wróbel, Norbert Smykalla, Artur Tomczyk, Marek Porąbka, Andrzej Polak, Piotr Bartecki i Roman Dykta. Na szczególne uznanie zasługuje także solidna praca kombajnistów, ale nie mniejszy wpływ na techniczne i bezpieczne prowadzenie robót górniczych oraz dobry wynik mają pozostali członkowie brygad przodkowych, transportowych i obsada oddziałów energo-mechanicznych.

Andrzej Grygorcewicz

Marcin Wilkowski

Adam Głogowski

Oddział GRP-1 kopalni „Sośnica”

Tomasz Wróbel – górnik przodowy, Łukasz Wojtasik – sztygar oddziałowy, Krzysztof Budziński – górnik kombajnista, Łukasz Sawicki – sztygar zmianowy, Marcin Biernacki – górnik, Adam Głogowski – górnik, Damian Ciechański – górnik, Mateusz Bodzioch – górnik, Andrzej Polak – górnik przodowy, Damian Cieśliński – górnik, Marek Badura – górnik, Karol Tomczyk – górnik, Arkadiusz Drązkiewicz – sztygar zmianowy, Patryk Getka – górnik, Adam Bednarczyk – górnik kombajnista, Marcin Wilkowski – górnik, Piotr Getka – górnik, Dawid Rozpara – górnik, Andrzej Grygorcewicz – górnik, Sławomir Olbrycht – nadsztygar górniczy ds. robót przygotowawczych.

Nadzieja dla kopalni „Bolesław Śmiały”

Złoże „Za Rowem Bełckim” być może w przyszłości przedłuży żywotność kopalni „Bolesław Śmiały”

OPRAC.: Aleksandra Wysocka-Siembiga, ZDJĘCIA: Jan Czyponka

W złożu macierzystym w rejonie wydobywczym „Bujaków” kopalnia planuje wydobycie i eksploatację do roku 2032, czyli jeszcze przez około 16 lat. Po tym okresie eksploatacja musi być prowadzona z innych kierunków lub poza obecnym obszarem górniczym.

Analizowane trzy warianty dalszego rozwoju kopalni jednoznacznie wskazują, że zdecydowanie najkorzystniejszym kierunkiem rozwoju jest eksploatacja złoża „Za Rowem Bełckim”, zlokalizowanego na południe od szybów głównych, poza złożem „Łaziska”, ale przylegającego do obszaru górniczego „Łaziska II”.

Obecnie rozpatrywane są trzy możliwe koncepcje udostępnienia i eksploatacji tego złoża:

1. udostępnienie za pomocą dwóch upadowych „A” i „B” bez budowy szybu;
2. udostępnienie za pomocą trzech upadowych „A”, „B” i „C” bez budowy szybu;
3. udostępnienie za pomocą dwóch upadowych „A” i „B” z budową szybu wdechowego „Gostyni”.

Koncepcja 1 przewiduje udostępnienie i eksploatację dwóch najpłycej zalegających pokładów: 209/1 i 210 o łącznych zasobach bilansowych wynoszących 63,5 mln t, z czego zasoby przewidziane do wydobycia wynoszą 36,7 mln t węgla, co przy planowanym średniodobowym wydobyciu na poziomie 7200 t/d zapewni przedłużenie żywotności kopalni o około 20 lat, tj. do roku 2050. Udostępnienie złoża nastąpi przez wykonanie układu dwóch równoległych upadowych

„A” i „B” o długościach odpowiednio 2600 i 2700 m ze średnim upadem 6,5° z rejonu szybów głównych zakładu do pokładu 210 z przejściem przez uskok Bełcki o zrzucie 350 do 530 m.

Koncepcja 2 przewiduje udostępnienie i eksploatację pokładów 209/1, 210, 212, 215 o łącznych zasobach bilansowych 105,6 mln t węgla, z czego zasoby przewidziane do wydobycia wynoszą 64,5 mln t, co przy średniodobowym planowanym wydobyciu na poziomie 7200 t/d zapewni przedłużenie żywotności kopalni o około 35 lat, tj. do roku 2065. Koncepcja 2 w pierwszym etapie obejmuje realizację zakresu działań, które zostały przedstawione dla koncepcji 1, a następnie rozszerzenie działań z związanych z udostępnieniem pokładów 212 i 215. W trakcie

Kopalnia Węgla Kamiennego „Bolesław Śmiały” jest najstarszym i największym zakładem przemysłowym na terenie miasta Łaziska Górne.

eksploatacji pokładów 209/1 i 210 w celu udostępnienia pokładów 212 i 215 przedłużone zostaną upadowe „A” i „B” o długość około 1200 m każda, wykonana zostanie też upadowa „C” o długości 2800 m z upadem 5° z istniejącego poziomu 650 w rejonie szybu „Bujaków 2” do pokładu 215. Dla eksploatacji pokładów 212, 215 planowana jest zmiana funkcji szybów bez ich pogłębiania: szyb „Bujaków 2” z istniejącym poziomem 650 będzie szybem wdechowym, natomiast szybem wentylacyjnym będzie szyb „Aleksander II” lub opcjonalnie szyb „Aleksander I”.

Koncepcja 3 przewiduje dwustronne udostępnienie złoża ZRB, a następnie kolejno eksploatację od pokładu 209/1 do pokładu 318 łącznych zasobów bilansowych w liczbie 147,5 mln t, z czego zasoby przewidziane do wydobywania wynoszą 89,9 mln t węgla, co przy średniodobowym planowanym wydobywaniu na poziomie 7200 t/d zapewni przedłużenie żywotności kopalni o około 50 lat, tj. do roku 2080.

Udostępnienie złoża od strony północnej nastąpi przez wykonanie układu dwóch równoległych upadowych „A” i „B” z rejonu szybów głównych kopalni, wykonywanych w trzech etapach, wraz z eksploatacją kolejnych pokładów.

Udostępnienie złoża od strony południowej nastąpi przez wydrążenie szybu wdechowego „Gostyń” o głębokości około 1200 m, wykonywanego etapami do kolejnych poziomów 600, 800, 1100, 1200, udostępniających kolejne pokłady od 209/1 do 318.

Zasadniczą i wspólną cechą omawianych koncepcji jest wykonanie upadowych odstawczej „A” i transportowej „B” o długościach odpowiednio 2600 m i 2700 m z przejściem przez Uskok Bełcki, wiążących zakres

Krystian Górny, dyrektor ds. produkcji:

– W złożu „Za Rowem Bełckim” udokumentowano 17 pokładów bilansowych (od pokładu 209/1 do pokładu 318), z czego 11 pokładów w warstwach łaziskich oraz sześć pokładów w warstwach orzeskich. Łączna ilość zasobów w tych pokładach to prawie 342 miliony ton zasobów bilansowych, z rozdziałem na pokłady o grubości 1–1,5 metra z zasobami 195 milionów oraz na pokłady o grubości od 1,5 do 3 metrów (potencjalnie przemysłowe) z zasobami 147 milionów ton węgla. Średnie parametry jakościowe złoża, określone na podstawie analiz prób pobranych z otworów badawczych, wskazują występowanie węgla energetycznego typu 31, 32, 33 o dobrych parametrach jakościowych. Dla dalszego rozpoznawania złoża „Za Rowem Bełckim” Kompania Węglowa SA w 2014 roku uzyskała koncesję na rozpoznawanie złoża węgla kamiennego. Obszar objęty koncesją na rozpoznawanie stanowi powierzchnię 25,91 kilometrów kwadratowych i obejmuje miasta: Orzesze (9,27 kilometrów kwadratowych), Łaziska Górne (1,71 kilometrów kwadratowych) oraz gminy: Wyry (12,62 kilometrów kwadratowych) i Kobiór (2,31 kilometrów kwadratowych). W ramach koncesji zaplanowano wykonanie czterech otworów badawczych (Gostyń 1, 2, 3 i 4) o głębokościach około 1000 metrów. Aktualnie wykonano już jeden otwór badawczy, drugi jest obecnie wykonywany, a dwa kolejne są zaplanowane do wykonania jeszcze w 2016 roku. Prowadzone roboty geologiczne pozwolą na udokumentowanie złoża „Za Rowem Bełckim” w kategoriach rozpoznania C1 i C2. Po wykonaniu badań i sporządzeniu dokumentacji geologicznej planuje się dalsze procedowanie, zmierzające do uzyskania koncesji na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Za Rowem Bełckim” do roku 2021.

planowanych w rejonie ZRB robót z aktualnymi ciągami technologicznymi kopalni na poziomach 300 i 420, które muszą zostać wykonane do roku 2028. Głównymi kryteriami przyjętej do realizacji koncepcji, oprócz czynników technicznych, będą przede wszystkim: prognoza zbytu węgla energetycznego, strategia rozwoju głównego odbiorcy miałow energetycznych, tj. elektrowni „Łaziska”, dostępne nakłady inwestycyjne do realizacji projektu, uwarunkowania i uzgodnienia środowiskowe oraz przede wszystkim bieżące wyniki produkcyjne i kondycja kopalni, umożliwiające samofinansowanie tego projektu w ramach działalności operacyjnej.

Obecnie kopalnia prowadzi roboty na głębokości od 400 do 600 metrów, w warunkach niskiej emisji zagrożeń naturalnych, co w zdecydowany sposób przyczynia się do osiągnięcia niskich kosztów produkcji.

DZIŚ I JUTRO

Kopalnia Węgla Kamiennego „Bolesław Śmiały” jest najstarszym i największym zakładem przemysłowym na terenie miasta Łaziska Górne. Obszar górniczy kopalni obejmuje ponad 74 km² i zlokalizowany jest w granicach administracyjnych miast Łaziska Górne, Mikołów, Orzesze oraz gmin Wyry i Ornontowice. Jej historia sięga roku 1947. W sąsiedztwie kopalni znajduje się elektrownia „Łaziska”, która jest podstawowym odbiorcą węgla. Pod względem geologicznym kopalnia usytuowana jest w środkowej części Niecki Główniej Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (na północ od Rowu Zawady). W granicach obszaru górniczego „Łaziska II” udokumentowano dwa złoża: „Bolesław Śmiały” o powierzchni 44 km², gdzie zakończono już roboty górnicze i nie

proceedzi się wydobywania, oraz drugie złożo – „Łaziska” o powierzchni 29 km² z centralnie zlokalizowanym szybem wentylacyjnym „Bujaków 2”, w granicach którego aktualnie prowadzone są roboty górnicze w rejonie wydobywczym „Bujaków”. Model kopalni ukształtowany w ostatnich latach, oparty na pracy dwóch ścian wydobywczych i 4–5 przodków chodnikowych, będzie obowiązywał w złożu macierzystym do roku 2030 r. Obecnie kopalnia prowadzi roboty na głębokości od 400 do 600 m, w warunkach niskiej emisji zagrożeń naturalnych, co w zdecydowany sposób przyczynia się do osiągnięcia niskich kosztów produkcji. W złożu „Łaziska” pozostało około 27 mln t zasobów operatywnych, co przy średniodobowym poziomie wydobywania 6500 t na dobę, czyli około 1,6 mln t na rok, zapewnia żywotność kopalni na około 16 lat, tj. do roku 2032.

Chłodniej – znaczy efektywniej

Stosowanie schładzania niewątpliwie korzystnie wpływa na poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa, ale związane jest również z poważnymi nakładami finansowymi.

W kopalniach Polskiej Grupy Górniczej, w których eksploatacja prowadzona jest na dużych głębokościach, występują trudne warunki mikroklimatu w miejscach pracy

TEKST I ZDJĘCIA: Jan Czipionka

Poprawa tych warunków przez doprowadzanie dużych ilości powietrza do rejonów, usuwanie źródeł wilgoci w wyrobiskach doprowadzających prąd powietrza jest niewystarczająca i zachodzi konieczność stosowania urządzeń klimatyzacyjnych do schładzania powietrza.

Kiedy schodzi się z eksploatacją na coraz niższe poziomy, temperatura otaczających skał zwiększa się, co bezpośrednio wpływa na wzrost temperatury powietrza doprowadzanego od szybów wdechowych do rejonów prowadzonych robót. Trzeba wiedzieć, że średnia głębokość prowadzonej eksploatacji w kopalniach naszej spółki wynosiła na koniec 2015 r. 749 m. W kopalniach „Halemba-Wirek”, „Bielszowice”, „Sośnica”, „Rydułtowy” oraz „Marcel” (tylko w części macierzystej tej kopalni) głębokości prowadzonych robót górniczych przekraczają 1000 m.

Najgłębiej roboty górnicze prowadzi się w kopalni „Rydułtowy” – na głębokości około 1185 m. Prowadzenie robót górniczych na takich głębokościach powoduje występowanie dużego zagrożenia klimatycznego, które wpływa na pogorszenie cieplnych warunków pracy, co w konsekwencji może przekładać się na pogorszenie efektywności pracy.

Obecnie najtrudniejsze warunki mikroklimatu w środowisku pracy występują w kopalniach „Halemba-Wirek”, „Bielszowice”, „Rydułtowy” oraz „Marcel” (w części macierzystej tego zakładu). Roboty górnicze w tych kopalniach prowadzone są na głębokościach dochodzących do 1000 m, a w wielu przypadkach przekraczają tę

głębokość, natomiast temperatury pierwotne górotworu w rejonach prowadzonych robót przekraczają wartości 36°C i osiągają maksymalnie 42,5°C.

W konsekwencji tak wysokiego zagrożenia klimatycznego w wielu przypadkach powietrze dopływające do miejsc pracy górników wymaga schłodzenia. Podstawowymi metodami i środkami do zwalczania zagrożenia klimatycznego są m.in.: doprowadzanie dużych ilości powietrza do rejonów prowadzonych robót górniczych, odpowiedni projekt robót górniczych, niedopuszczanie do nadmiernego zawilgocenia powietrza oraz stosowanie urządzeń do schładzania powietrza o pośrednim i bezpośrednim działaniu w układach klimatyzacji lokalnej lub grupowej. Celem stosowania tych metod i środków jest utrzymanie temperatury powietrza mierzonej termometrem suchym poniżej 28°C.

Z wyjątkiem kopalni „Chwałowice” we wszystkich kopalniach Polskiej Grupy Górniczej stosowane są urządzenia klimatyzacyjne. Kopalnie, w których zagrożenie klimatyczne jest małe, a zachodzi konieczność schładzania powietrza, stosują lokalne urządzenia klimatyzacyjne. W kopalniach o dużym i bardzo dużym zagrożeniu klimatycznym stosuje się urządzenia klimatyzacji grupowej oraz dodatkowo w rejonach, w których brak jest infrastruktury, tj. rurociągów klimatyzacji grupowej, urządzenia klimatyzacyjne o działaniu lokalnym. Dotychczas w kopalniach PGG nie stosuje się urządzeń klimatyzacji centralnej.

Zwiększający się udział liczby dniówek w skróconym czasie pracy w ciągu ostatnich kilkunastu lat wymusił podejmowanie działań

W kopalniach o dużym i bardzo dużym zagrożeniu klimatycznym stosuje się urządzenia klimatyzacji grupowej. Na zdjęciu: instalacja w kopalni „Bielszowice”.

w celu zminimalizowania skutków występującego zagrożenia klimatycznego i poprawy efektywności pracy.

Z uwagi na znaczną głębokość prowadzonej eksploatacji w kopalni „Rydułtowy”, w latach 2005–2007 zaczęła drastycznie rosnąć liczba roboczodniówek o skróconym czasie pracy, co bezpośrednio wpływało na pogorszenie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych, w tym wydajności pracy. Biorąc to pod uwagę, podjęto decyzję o budowie klimatyzacji grupowej.

Pierwszy system klimatyzacji grupowej o działaniu pośrednim został uruchomiony w kopalni na przełomie 2006 i 2007 r. Jego całkowita moc chłodnicza wynosiła 1,3 MW. W 2009 r. uruchomiono kolejny układ klimatyzacji grupowej. Budowa została podzielona na trzy etapy i na początku 2012 r. zrealizowano ostatni etap, uzyskując tym samym docelową moc chłodniczą wynoszącą 4,2 MW.

W kopalni działają dwa układy klimatyzacyjne, jeden o mocy 3,0 MW, a drugi o mocy 1,2 MW. Dodatkowo w pozostałych rejonach, w których zachodzi konieczność schładzania powietrza, a brak jest infrastruktury niezbędnej do zasilania chłodnic powietrza z układu klimatyzacji grupowej, stosuje się urządzenia o działaniu lokalnym. Do chwili obecnej systemem klimatyzacji grupowej objęto wszystkie ściany eksploatacyjne oraz większość drążonych wyrobisk korytarzowych. Pozostała część wyrobisk korytarzowych klimatyzowana jest z wykorzystaniem urządzeń lokalnych o działaniu bezpośrednim.

Pomimo zorganizowania schładzania w kopalni w ten sposób, na niektórych stanowiskach w dalszym ciągu temperatura powietrza

mierzona termometrem suchym przekracza 28°C, co powoduje konieczność skrócenia czasu pracy. Są to pojedyncze stanowiska pracy, znajdujące się w miejscach znacznie oddalonych od sieci rurociągów klimatyzacji grupowej, a zabudowa w tych miejscach urządzeń do schładzania powietrza byłaby bardzo kosztowna i ekonomicznie nieuzasadniona.

Stosowanie schładzania niewątpliwie korzystnie wpływa na poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa, ale związane jest również z poważnymi nakładami finansowymi. Wydatki związane z zainstalowaniem urządzeń klimatycznych wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz siecią rurociągów o łącznej długości 29,5 km wyniosły około 23 mln zł. Obecnie do obsługi i konserwacji układów klimatyzacji grupowej zatrudnionych jest 20 pracowników na dobę. Zużycie energii elektrycznej do zasilania układów klimatyzacji grupowej wynosi około 800 MWh w skali miesiąca.

Korzyści płynące ze stosowania urządzeń do schładzania powietrza należy rozpatrywać w trzech aspektach. Pierwszy aspekt związany jest z poprawą bezpieczeństwa, warunków pracy i komfortu. Drugi aspekt wiąże się z korzyściami ekonomicznymi. Na przykładzie doświadczeń i danych z kopalni „Rydułtowy” przeanalizowano korzyści ekonomiczne płynące ze stosowania klimatyzacji. Trzeci aspekt to możliwość prowadzenia robót w rejonach, gdzie przy braku schładzania powietrza temperatura mierzona termometrem suchym przekraczałaby 33°C i prowadzenie robót byłoby niemożliwe.

Pięć zmian w „Piaście”

Rośnie efektywność wydobycia
w kopalni „Piast” w Bieruniu.

To dzięki wprowadzeniu
we wrześniu ubiegłego roku
pięciozmianowego
systemu pracy

TEKST: Aleksandra Wysocka-Siembiga
ZDJĘCIA: Jan Czypionka

Zanim system zaczął działać, powołano zespół, który nowe rozwiązanie konsultował także ze stroną społeczną. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w systemie czterozmianowym dla oddziałów wydobywczych średni dobowy czas pracy wynosił 16,9 h/d, a dla oddziałów przodkowych 15,5 h/d. W nowym systemie średni czas pracy dla ścian i przodków wynosi 22 h/d. Analiza czasu pracy wykazała także, że optymalnym podziałem doby zegarowej dla kopalni „Piast” będzie właśnie pięć równych zmian

Kopalnia, przechodząc na system pięciu zmian, uzyskała średnio cztery godziny dodatkowej pracy kombajnów ścianowych i 4,4 godziny pracy kombajnów chodnikowych na dobę. Czas pracy kompleksów ścianowych wzrósł o 35 proc. Pozwoliło to na zmniejszenie liczby oddziałów ścianowych z siedmiu do czterech i zredukowanie liczby kombajnów chodnikowych z 12 do ośmiu. Plany osobowe wynikające z odejść naturalnych uzupełniono pracownikami z kwalifikacjami. Wprowadzając system pięcioletni, kopalnia zwiększyła efektywność wydobycia średnio o 30 proc.

Istotą wprowadzenia tego systemu było zlikwidowanie przerw w wydobyciu, które miały miejsce w systemie czterozmianowym i wynikały z długiego okresu pomiędzy zakończeniem pracy na zmianie a jej rozpoczęciem na zmianie następnej. Przerwy te wynikały z konieczności zjazdu na dół oraz dotarcia do miejsc pracy (oddalonych od szybu zjazdowego o ponad 4 km) przez załogę. Zgodnie z ideą systemu pięcioletni maszyny mają być przekazywane przez kolejne zmiany „z ręki do ręki”, z zachowaniem ciągłości procesu wydobycia.

– Wprowadzanie pięcioletni systemu pracy rozpoczęto od analizy możliwości jego zastosowania na ścianach. Od początku zakładano, że z chwilą przejścia na system pięciu zmian zmniejszy się liczba oddziałów ścianowych z siedmiu do czterech, ponieważ zmniejszenie się stanu załogi „Piasta” (naturalne odejścia) spowoduje brak możliwości zagwarantowania normalnego obłożenia przy większej niż cztery liczbie oddziałów ścianowych. Jednocześnie nastąpiło połączenie działów wydobywczych GG 1.1 i GG 1.2 w jeden oddział

wydobywczy GG 1. Pozwoliło to na ograniczenie liczby pracowników dozoru wyższego (naturalne odejścia emerytalne) i efektywne dostosowanie liczby dozoru zmianowego do systemu pięcioletni. Mniejsza liczba ścian pozwoliła również na zredukowanie liczby kombajnów chodnikowych z 12 na osiem – mówi kierownik Działu Inwestycji i Przygotowania Produkcji Bogdan Zamarlik.

Zmniejszenie liczby oddziałów wydobywczych z siedmiu na cztery pozwoliło kopalni na zmniejszenie ilości sprzętu wykorzystanego w ścianach oraz obniżyło koszty związane z eksploatacją i remontami. Redukcja trzech kombajnów ścianowych to oszczędności na ich dzierżawie rzędu około 4,3 mln zł rocznie, natomiast wycofanie czterech kombajnów chodnikowych – 1,4 mln zł na rok.

W związku z tym, że bardziej efektywne wykorzystanie maszyn pozwoliło na utrzymanie zaplanowanego poziomu wydobycia, liczba potrzebnych urządzeń zmniejszyła się. Ponadto koszty kopalni znacznie obniżyły się w związku z mniejszą liczbą potrzebnych urządzeń do zabezpieczenia infrastruktury, tj. rurociągów, kabli, tras transportowych, przenośników taśmowych, urządzeń zasilających w media.

Krzysztof Setlak, dyrektor kopalni „Piast”:

– W związku z koniecznością utrzymania dodatniego wyniku finansowego, przy słabym zbyciu węgla i zmniejszającym się zatrudnieniu, kopalnia podjęła działania zmierzające do podniesienia wydajności poprzez zwiększenie koncentracji wydobycia i optymalne wykorzystanie dobowego czasu pracy ścian w dni „czarne”. Celem wprowadzenia pięcioletni systemu pracy w KWK „Piast” było maksymalne wykorzystanie parku maszynowego kopalni, a tym samym obniżenie kosztów produkcji węgla.

„Piast” w liczbach

Kopalnia „Piast” produkuje około 3,6 miliona ton węgla handlowego rocznie. Kopalnia prowadzi działalność od 1975 roku i należy do największych pracodawców w regionie – zatrudnia 4605 osób. Jest kopalnią dwupoziomową, posiada koncesję do 2030 roku oraz zatwierdzony plan ruchu na lata 2014–2016. Zgodnie z planem rozwoju oddziału KWK „Piast” na lata 2016–2030 wydobycie netto będzie utrzymywane na poziomie około 3,6 miliona ton na rok.

Pielgrzymka mężczyzn do Piekarskiego Sanktuarium

TEKST I ZDJĘCIA: Aleksandra Wysocka-Siembiga

Ponad 100 tys. pielgrzymów przybyło w ostatnią niedzielę maja do piekarskiego sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej.

Metropolita katowicki abp Wiktor Skworec przywitał zaproszonych gości, m.in. kard. Stanisława Dziwisza, metropolitę krakowskiego, abp. Wojciecha Polaka, prymasa Polski, oraz tegorocznych neoprezbiterów. Słowo do pielgrzymów rozpoczął od podziękowań. – *Jesteście pielgrzymami na każdą pogodę* – powiedział, witając tych, którzy przybyli do Piekarska mimo trudnych warunków pogodowych.

Ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego

Przed rozpoczęciem mszy św. w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na wartość sakramentu chrztu św. – *To pierwszy sakrament, który Pan nasz Jezus Chrystus przyniósł wszystkim ludziom, aby mieli życie wieczne. To sakrament wiary, przez którą ludzie – oświeceni łaską Ducha Świętego – dają odpowiedź na Dobrą Nowinę o zbawieniu. Chrzest jest sakramentem, przez który wchodzimy do wspólnoty Kościoła.* Podziękował też za chrzest każdego uczestnika pielgrzymki.

Dał Polsce Śląsk

Abp Skworec przypomniał trzecie, zwycięskie powstanie śląskie. – *To dzięki niemu 20 czerwca 1922 roku wojsko polskie pod dowództwem generała Stanisława Szeptyckiego mogło wkroczyć na Górny Śląsk. Na moście w Szopienicach witał je w imieniu biskupa ksiądz infułat Kapica. Powiedział wtedy: „Narodzie polski! Ludu górnośląski... Jesteśmy wolni!... Witaj nam, Ojczyzno, zobacz twoje dzieci!”* – powiedział metropolita katowicki. Mówił także o Wojciechu Korfantom i o tym, że jesteśmy spadkobiercami jego oczekiwań.

Jak co roku komplet sztandarów.

Marsze donikąd

W przemówieniu hierarchy nie zabrakło również nawiązania do obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej w Polsce. – *Nie może być walka większa od solidarności* – mówił. – *Nie potrzebujemy marszów donikąd. Potrzebne są dialog i wzajemne zaufanie.* Stwierdził, że w społeczeństwie Kościoł pełni funkcję profetyczno-krytyczną. Czyni to na dwa sposoby: poprzez głoszenie Ewangelii i formowanie sumień. – *W tym zadaniu Kościół był, jest i pozostanie wolny* – podkreślał abp Skworec.

Moda na rodzinę

W nawiązaniu do papieskiej adhortacji o rodzinie „Amoris laetitia” przypomniał, że w Piekarach od lat Kościół upomina się o pomoc rodzinie. Przy tej okazji podziękował za rządowy projekt „500+” oraz „75+”. – *Wierzymy, że w Polsce nastanie moda na rodzinę, że silna Bogiem rodzina będzie zmieniała świat. Rodzina powinna być drogą państwa i samorządu* – mówił. Hierarcha, nawiązując do informacji podanych przez ZUS w sprawie wysokości świadczeń emerytalno-rentowych, zaapelował do parlamentu, aby zajął się tym problemem, gdyż podane stawki są na granicy przeżycia.

Nie zabrakło mężczyzn w strojach regionalnych.

List od prezydenta RP

Ks. por. Marcin Janocha odczytał przesłany do pielgrzymów list prezydenta RP Andrzeja Dudy. Prezydent zaznaczył w nim, że w dobie przemian społeczno-kulturowych coraz częściej pada pytanie o tożsamość współczesnego mężczyzny i jego rolę w społeczeństwie. Sądzę, że odpowiedź brzmi: przede wszystkim powinien być odpowiedzialny – napisał prezydent – zawsze gotowy, by chronić i wspierać rodzinę, lokalną społeczność, a wreszcie Ojczyznę.

Eucharystii przewodniczył kardynał Stanisław Dziwisz.

Podkreślił też, że pielgrzymka wpisuje się w obchody 1050. rocznicy chrztu Polski.

„Zawierzenie” kolejnej reformy górnictwa

W imieniu zgromadzonych pielgrzymów głos zabrał pan Adrian Strzelczyk z Czerwionki-Leszczyn: – *Stajemy przed Twoim*

Błogosławiony ciąg łaski, światła i mocy Bożych

Uroczysta eucharystia odprawiona została pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza, a homilię wygłosił prymas Polski ks. abp Wojciech Polak. Podziękował w niej za dar chrztu św. i nawiązał do wydarzeń sprzed 1050 lat, kiedy to pierwszy historyczny władca Polski Mieszko I „wyszedł na spotkanie łaski Bożej, pokornie pochylił swoje czoło pod wodami chrztu św. i rozpoczął przez to błogosławiony ciąg łaski, światła i mocy Bożych, który trwa do dziś dnia”. Po homilii księdza prymasa pielgrzymi odnowili przyrzeczenia chrzcielne i zostali pokropieni wodą święconą. Pod koniec eucharystii słowo papieża Franciszka, który wspominał podczas modlitwy Anioł Pański piekarską pielgrzymkę, odczytał abp Skworec, a tuż przed końcowym błogosławieństwem głos zabrał kard. Stanisław Dziwisz, który nawiązał do nieprzychylniej pogody panującej rano w Piekarach i mówił, że zawsze takie sprawy powierza przez wstawiennictwo św. Jana Pawła II. – *Ja mam taką praktykę: Janie Pawle II, zrób coś – mówił hierarcha. Kard. Dziwisz zaprosił też wszystkich na Światowe Dni Młodzieży do Krakowa. – Metropolita katowicki mówił „do zobaczenia za rok”, a ja wam mówię: za dwa miesiące, w Krakowie, wszystkich zapraszam, nie tylko młodzież.*

Na piekarskich uroczystościach obecni byli także biskupi z Zambii i Francji, parlamentarzyści i samorządowcy.

cudownym obliczem, ponieważ zatęskniliśmy za Tobą. Dzisiaj my na piekarskim wzgórzu uroczysto obchodzimy jubileusz zanurzenia nas w Bożej łasce i wołamy z pełnym przekonaniem: „Gdzie chrzest, tam nadzieja” – mówił. Oddał również w macierzyńskie ręce Maryi sprawy Górnego Śląska, a wśród nich kolejną reformę górnictwa. W przemówieniu poprosił również o systemowe rozwiązania dla osób, które utraciły pracę lub stoją przed koniecznością zmiany zawodu.

Świat rzeźb i witraży

Pan Józef z dumą i nostalgią pokazuje dłuta i inne narzędzia, które pozostały po ojcu.

Zapach drewna towarzyszy Józefowi Ratajowi od dzieciństwa. Jego ojciec był stolarzem, konstruował maszyny, robił stylowe meble

TEKST I ZDJĘCIA: Jan Czypionka

Pani Barbara sama projektuje swoje witraże...

Górnik – rzeźbiarzem

Józef Rataj jest związany z górnictwem od 1979 roku. Pracował w kopalniach „Brzeszcze” i „Czczott”, a obecnie w Dziale Gospodarki Środkami Produkcji kopalni „Piast”. Ma 61 lat, mieszka w Gilowicach koło Woli.

Dziś w pracowni w domu w Gilowicach pan Józef z dumą i nostalgią pokazuje dłuta i inne narzędzia, które pozostały po nim. Nadal ich używa i choć nie mówi o tym, wiem, że jest w nich zaklęta długoletnia historia i tradycja...

– *To może brzmieć śmiesznie, ale zacząłem rzeźbić w wolnym czasie, kiedy mieszkałem na wsi i... pasalem krowy...* – mówi pan Józef, kiedy zapytałem go o początki jego artystycznej drogi.

Tam, w Ujsołach, wszystko się zaczęło. Pierwsza wystawa prac, kiedy pan Józef był jeszcze w liceum. Potem wizyta pięknej kobiety, która kupiła od niego rzeźbę. To był bardzo ważny moment w ich życiu. Pani Barbara przyjechała do Ujsoł aż z Polic pod Szczecinem, jako wychowawczyni na obozie szkolnym. Wstąpiła do galerii, kupiła rzeźbę... Dziś są małżeństwem już od wielu, wielu lat...

To para papużek nierozłączek. Razem wszędzie jeżdżą, razem pracują przy domu, choć ogród to domena pani Barbary. Razem też tworzą, choć każde z nich co innego. Warsztat pani Barbary jest na piętrze. Na solidnym blacie kawałki szkła i elementy niezbędne do ich łączenia, nad stołem solidna lutownica. Tu powstają wspaniałe witraże, które Barbara sama projektuje.

– *Mąż mnie wspomaga, czasem krytykuje, ale zawsze nawzajem służymy sobie radą* – mówi, prezentując okazały witraż, na którym wszystkimi kolorami mieni się dumna... papuga.

Pan Józef pozostał wierny rzeźbie w drewnie. Jego ojciec znany był nie tylko z mebli, ale przede wszystkim z tworzenia elementów wystroju kościołów. Syn poszedł w jego ślady.

– *Religia jest dla mnie bardzo ważna, zarówno w życiu, jak i w twórczości* – deklaruje i znając jego dokonania, można powiedzieć, że nie są to puste słowa.

Rzeźby pana Józefa zdobią wnętrza wielu świątyń, a ołtarz kościoła w Osieku to prawdziwe arcydzieło. Artysta nie liczy, ile rzeźb już wykonał. Setki... Przygotowuje prace na różne okazje – na chrzciny, wesela, komunie, przeważnie dla rodziny i znajomych, ale jak ksiądz po kolędzie przyszedł, zobaczył, zachwyił się, to trudno było odmówić...

Dom Barbary i Józefa w Gilowicach, na obrzeżach puszczy pszczyńskiej, który wybudowali trzynaście lat temu, jest pełen ich prac. Rzeźby i witraże uzupełniają się doskonale, tworząc wraz ze starymi meblami, robionymi jeszcze przez ojca pana Józefa, niepowtarzalną atmosferę, która z pewnością sprzyja rozwijaniu artystycznych dusz, które ten dom zamieszkują.

Są w swoich dziedzinach doskonali, ale unikają świata komercji, gonitwy za uznaniem, wyścigu do wątpliwej sławy. To wyciszenie i oddalenie daje im komfort spokojnej pracy dla siebie i najbliższych.

Rodzina w ich hierarchii wartości stoi najwyżej. Mają dorosłe dzieci. Córkę, która wraz z mężem i dziećmi mieszka pod Łodzią, i syna, który podróżuje po świecie.

– *Daliśmy naszym dzieciom wolną rękę, nie narzucaliśmy im niczego. Chodzi o to, żeby byli szczęśliwi. Pomagamy im w spełnianiu marzeń* – mówi pan Józef.

Kiedy wnuki ich odwiedzają, chłoną artystyczną atmosferę tego domu.

– *Mają obowiązek z każdego pobytu napisać kronikę* – mówi pani Barbara. – *Młodszy, który nie umie jeszcze pisać – rysuje, wklejają także zdjęcia.* Na moje pytanie, czy się czasem aby nie buntują, pani Barbara odpowiada zdecydowanie: – *Uwielbiają to!*

Kolejne medale i sukcesy RCSW Fighter

Podczas Grand Prix Polski TAEKWON-DO klub RCSW reprezentowali: Łukasz Kubiak, Dominika Filec, Nikola Wita, Karolina Groborz, Wiktoria Czarnowska, Dawid Kula i Paulina Węgrzyn

Bardzo dobry występ zaliczył Łukasz Kubiak, który stoczył trzy wygrane pojedynki. Warto dodać, że finał wygrał z reprezentantem Polski po bardzo dobrej walce. W klasyfikacji medalowej mężczyzn dzięki dwóm zdobytym medalom Łukasz zajął wysokie trzecie miejsce (złoto w walkach -57 kg, brąz w układach stopni mistrzowskich IV Dan), a Rybnickie Centrum Sportów Walki w klasyfikacji medalowej klubów uplasowało się na wysokim 12. miejscu spośród klubów z całej Polski, a w naszym województwie byliśmy tym razem najlepsi.

Dobry występ zaliczyła również Dominika Filec, która występowała w dwóch

kategoriach wiekowych – jako juniorka i seniorka. Dominice w kategorii senierek niewiele zabrakło do medalu w dwóch konkurencjach: w walkach -62 kg zajęła wysokie piąte miejsce, w technikach specjalnych również. Natomiast korzystniej wypadła w kategorii junierek, gdzie zdobyła trzecie miejsce w kategorii technik specjalnych i trzecie miejsce w walkach -60 kg.

Należy wspomnieć także o naszym debiutancie Dawidzie Kuli, który w walkach -50 kg zdobył brązowy medal. Jego debiut trzeba uznać za bardzo udany, gdyż zdobyć medal na zawodach ogólnopolskich Grand Prix to duży sukces.

– *Pozostałym naszym zawodnikom tym razem się nie powiodło, ale boje w drodze po trofea toczyli z zawzięciem i odwagą – mówi Łukasz Kubiak. – Można powiedzieć, że w technikach specjalnych mamy niezły potencjał zawodniczy, ponieważ trzy nasze dziewczyny: Nikola Wita, Paulina Węgrzyn i Dominika Filec walczyły o brązowy medal między sobą, tym razem wygrała Dominika.*

W klasyfikacji medalowej klubów w kategorii wiekowej juniorów RCSW zajęło 16. miejsce, a na Śląsku znaleźliśmy się w trójce najlepszych klubów. Pokonały nas tylko dużo większe kluby z Janowa i Kłobucka.

W klasyfikacji medalowej klubów w kategorii wiekowej juniorów RCSW zajęło 16. miejsce. FOT.: ARC

Tegoroczny sezon rozpoczął się maratonem w Dębnie... FOT.: ARC

Maratończycy znów na trasie...

Nasi reprezentanci – Artur Duś, Marek Maruszczuk i Jan Zdziebło wyruszyli na zdobywanie Korony Maratonów Polskich (Dębno, Kraków, Warszawa, Poznań i Wrocław)

W tym roku Dębno obchodziło 50-lecie biegów, których początki sięgają 1966 r., kiedy to odbył się Mały Maraton o „Błękitną wstęgę granicy pokoju”. Do biegu uprawnionych było 2429 osób, a na mecie sklasyfikowanych zostało ponad 2100 osób.

– Razem z kolegami wyruszyliśmy w długą podróż, ponad 500 kilometrów od miejsca

zamieszkania, trasę z noclegiem na sali gimnastycznej, aby rozpocząć sezon maratonów w tym niepowtarzalnym miejscu – wspomina Artur Duś.

Maraton był dobrze zorganizowany, pogoda dopisała – było około 17 stopni, punkty odświeżania były w krótkich odstępach, a i wolontariusze wykonali dobrze swoje zadania.

– Mój osobisty sukces zawdzięczam wspaniałej grupie zawodników, którzy od

początku narzucili solidne równe tempo około 14 kilometrów na godzinę – dodaje Artur Duś. – Grupa współpracowała jak za uciekającym kolarskim peletonem, potrafiła się zorganizować i wykonać wynik. Ja poprawiłem swój rezultat po maratonie w Berlinie z wyniku 3:08:43 na wynik 3:04:55!

To był to ostatni maraton w koszulce z logo Kompanii Węglowej. Mam nadzieję na lepsze czasy w nowej firmie pod nowym logo...

DOWCIPY Z DŁUGIEJ BRODY HELMUTA

Helmut do żony:

- Wiesz, Zocha, przy tobie czuję się jak bigamista.
- No co ty. Przecież bigamia jest wtedy, gdy ma się o jedną żonę za dużo.
- No właśnie...

- Jasio, wstawaj, zaraz spóźnisz się do szkoły!
- Oj, maamoo! Dzisiaj nie pójdę. Żle się czuję.
- Musisz iść, syneczku. Nie wykręcaj się. Co się znowu stało?
- Nie chcę iść, bo dzieci się ze mnie śmieją, a nauczycielki mnie nie lubią.
- Daj spokój, Jasiu. Jesteś mądrym chłopcem. Na pewno sobie poradzisz.
- Nie, no daj spokój, mama. Podaj mi chociaż jeden ważny powód, dla którego miałbym iść dzisiaj do szkoły...
- Jesteś jej dyrektorem.

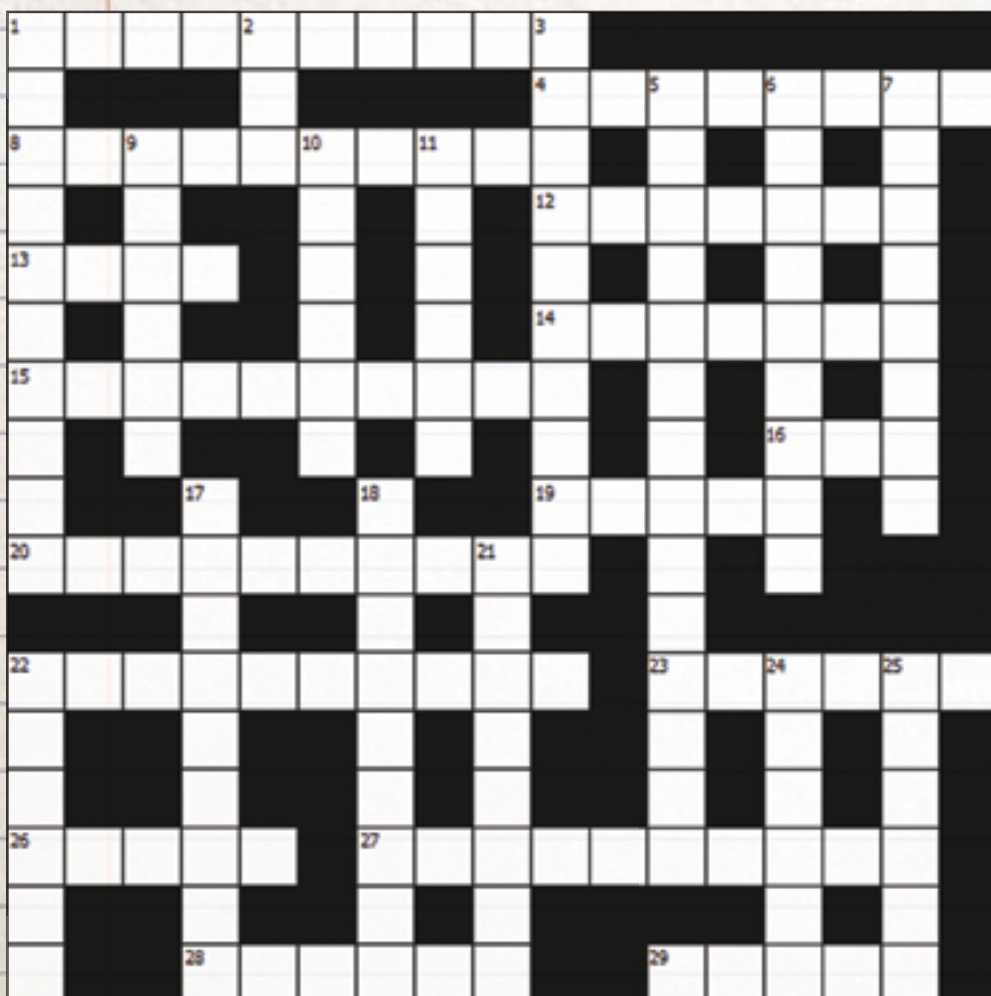

- Helmut, podejdź do mapy i pokaż na niej Amerykę - zwraca się nauczycielka do ucznia. Chłopiec posłusznie wykonuje polecenie.
- Bardzo dobrze, możesz usiąść - mówi pani.
- A wy, dzieci, powiedzcie mi, kto odkrył Amerykę?
- Helmut! - odpowiada klasa chórem.

Ojciec pyta Helmuta:
 - Co robiliście dziś na matematyce?
 - Szukaliśmy wspólnego mianownika.
 - Coś podobnego! Kiedy ja byłem w szkole, też szukaliśmy wspólnego mianownika! Że też nikt go do tej pory nie znalazł...

KRZYŻÓWKA NR 82

PIONOWO

1. taniec
2. lot zgodnie ze wskazaniami przyrządów
3. dodatek do chleba
5. wytrącenie ze stanu równowagi
6. lata w powietrzu
7. w Nepalu
9. kompozytor niemiecki
10. w lesie
11. wojskowa
17. grzebie w ziemi
18. kuliste ciastko wytwarzane na bazie odpadów cukierniczych
21. w Ameryce
22. imię kobiece
24. znana z zalewu
25. inżynier budowy okrętów, współtwórca idei Gdyni

POZIOMO

1. część żołądka przeżuwaczy
4. kiedy biegniesz pod górkę
8. jedzie na dwóch kółkach
12. szacunek
13. polska opera rockowa
14. słynna rosyjska tancerka
15. autobus na prąd
16. pierwiastek
19. ojciec Maksymilian
20. w kosmosie
22. starożytne obrzędy na cześć Bachusa
23. bzdura
26. groźny wirus
27. bezkompromisowość
28. francuski polityk XX wieku
29. ostatnia płyta Janis Joplin

*Festiwal orkiestr górniczych.
W tym roku jest szansa na dwie podobne imprezy
– tradycyjnie w Zabrze i Piekarach Śląskich.
fot.: Jan Czipionka*

NASZE ŚWIĘTE BARBARY

Rzeźba św. Barbary autorstwa Józefa Rataja, pracownika kopalni „Piast”. Obecnie znajduje się w kościele w Suszcu. Zdjęcie z archiwum Józefa Rataja. Więcej o twórcy – na stronie 24 tego wydania naszej gazety.